

A) Κυριολ. 1) Ὁ πωλὼν εἰς μεγάλην τιμὴν κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): Ἐμπορος ἀκριβὸς κοιν. Ἀκριβὸς μαγαζάτουρας Στερελλ. (Αἰτωλ.) **β)** Φειδωλός, φιλάργυρος, γλίσχρος σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ.): *Εἶναι ἀκριβός, δὲ δίνει αὐτὸς Πελοπν. (Λακων.)* *Ξέρεις τί ἀκριβὸ κωπέλλι εἶν' αὐτό; δὲ δώνει τ' ἀγέλου δου νερό!* Νάξ. *Εἶναι ἕνας ἀκριβός, νὰ σὲ φυλάῃ ὁ Θεός!* Πάρ. *Κι αὐτὴ σὰν τὸν ἄδρα τ' εἶν' ἀκριβειὰ Θεσσ. || Γνωμ. Ὁ ἀκριβὸς διπλὰ πλερώνει (διότι ὁ φιλάργυρος ἐπιθυμῶν νὰ κερδίσῃ ἀγοράζει εὐθηνὸν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ὁμως καταστρέφεται ταχύτερον)* Ἡπ. Ἀκριβὸς καὶ ψεύτης γλήγορα συμβάζονται (εἰς τὰς ὑπερβολικὰς ἀπαιτήσεις τοῦ φιλαργύρου ταχέως ὑποχωρεῖ ὁ μηδεμίαν κατὰ νοῦν ἔχων νὰ ἐκπληρώσῃ ἀπαιτήσιν ψεύστης) Ζάκ. *Ἀπὸ ἀκριβὸ λαβαίνεις, ἀπὸ φαγὰ τίποτε δὲν παίρνεις!* Αἴγιν. *Ἀκριβὸς κελλάρης εἶναι πάντα κελλάρης (ἐπὶ τῶν οἰκονόμων, οἵτινες ποτὲ δὲν στεροῦνται τῶν ἀναγκαίων)* Ἡπ. Πελοπν. *Ὁ ἀκριβὸς 'ς τὴν ὥρα του κι ὁ φαγᾶς καθόλου (ὁ φειδωλευόμενος ἔχει τὰ ἀναγκαῖα ἐν πάσῃ περιστάσει νὰ περιποιηθῇ ξένον, ἀλλ' ὁ λαίμαργος ὄχι)* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Ἀκριβὸς θαρεῖ κερδίζει, μὰ φυρεῖ καὶ δὲν τὸ νοιώθει (ὁ φειδωλευόμενος εἰς τὰς ἀναγκαῖας δαπάνας πρὸς συντήρησιν ἢ καλλιέργειαν τῶν κτημάτων του δὲν κατανοεῖ ὅτι πολὺ μεγαλυτέρα εἶναι ἢ ἐκ τοιούτων οἰκονομῶν ζημία. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,420) πολλαχ. Ἀκριβὸς 'ς τὰ πίτουρα καὶ φτηνὸς 'ς τ' ἀλεύρι (ἐπὶ τοῦ ποιοῦντος μὲν οἰκονομίας ἀσημάντους, διασπαθίζοντος δὲ ἀλόγως ἐν ἄλλαις περιστάσεσι τὴν περιουσίαν του) πολλαχ. Τῶν ἀκριβῶν τὰ χρήματα σὲ χαροκόπου χέρια (τοὺς φιλαργύρους συνήθως κληρονομοῦν σπάταλοι. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,429) πολλαχ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. 2) Ὁ πωλούμενος ἐν τιμῇ μεγάλῃ, ἐν τιμῇ ἀνωτέρᾳ τῆς συνήθους κοιν. καὶ Ἀπουλ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): Ἀκριβὸ γάλα-κρέας-ροῦχο-ψωμί κττ. κοιν. || Παροιμ. φρ.: Ἀκριβό, ἀλλὰ τ' ἀξίζει (ἐπὶ ἀδιακρίτου χρησιμοποιοῦντος πολῦτιμον ξένον πρᾶγμα, ἀδιαφοροῦντος δὲ περὶ τῆς φθορᾶς του) Πελοπν. (Μεσσ.) Ἀκριβὲς οἱ σαλάτες του Πελοπν. (Λακεδ.) ἢ Ἀκριβὰ τὰ σφουγγάρια του Ἡπ. ἢ Ἀκριβὰ εἶναι τ' αἰ-Γεωργίου τὰ σφουγγάρια Κρήτ. (λέγεται ὑπὸ τοῦ ἐκ σφαλερᾶς προσδοκίας περὶ εὐκόλου ἐπιτυχίας πράγματός τινος ἐξαπατωμένου, ἀναγκαζομένου δὲ νὰ πληρώσῃ πολλαπλάσια διὰ τὸ ἀποκτώμενον. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,419) Γνωμ. *Τ' ἀκριβὸ πρᾶγμα εἶναι καὶ φτηνὸ (διότι ἔνεκα τῆς καλῆς του ποιότητος διαρκεῖ περισσότερον χρόνον) σύνθηθ. β)* Ὁ ἔχων τιμὴν μεγάλην ἔνεκα τῆς ἐσωτερικῆς του ἀξίας, πολῦτιμος σύνθηθ.: *Τὰ διαμάντια εἶναι ἀκριβά, δὲν τὰ φορεῖ κάθε ἕνας σύνθηθ. γ)* Ὁ ἀπαιτῶν πολλὰ ἔξοδα σύνθηθ.: *Ἡ ζωὴ εἶναι ἀκριβή. Τὰ ταξίδια εἶναι καλά, ἀλλ' ἀκριβά. δ)* Τὸ οὐδ. οὐς., πρᾶγμα πολῦτιμον Ἐλευσ.: *Τ' ἀκριβὰ τους ὅλα, ἄρματα, χαϊμαλιά, ἀσήμια, τὰ 'χαν τάμα ἐδῶ 'ς τὴν Παναγιά.**

B) Μεταφ. 1) Ὁ σπανίως βλεπόμενος Ἡπ. Μακεδ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ.: *Παράγινι ἀκριβὸς Αἰτωλ. Ἀκριβὸς μᾶς φάνηκες τοῦτο τὸ καλοκαίρι* Ἡπ. *Συνών. ἀκριβοθώρητος 1. β)* Ὁ σπανίως ἀκουόμενος Μακεδ. Ἀκριβὰ 'νι τὰ λόγια τ'. 2) Ὁ λίαν προσφιλῆς, ἀγαπητός, συνήθως ἐπὶ τέκνου μονογενοῦς (ἐπειδὴ τὰ πολῦτιμα πράγματα θεωροῦνται ἄξια πολλῆς ἀγάπης καὶ φυλάξεως) σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): *Ἐλα ἐδῶ, ἀκριβέ μου! Τὴν ἔχει μονάχη κι ἀκριβὴ σύνθηθ. Τὸν ἔχ' ἀκριβὸ οἱ γονεῖοι τ' (μονογενῇ) || Φρ. Καὶ 'ς τ' ἀκριβὰ σου! (εὐχὴ λεγομένη ἐν γάμῳ πρὸς τὸν ἔχοντα τέκνα) πολλαχ. 'Σ τοῖ ἀκριβέ*

σου χαρές! (εὐχὴ) Θήρ. Νὰ χαρῆς τ' ἀκριβό σου στεφάνι! (εὐχὴ) Κρήτ. || Γνωμ.

Ὁπ' ἔχει κόρη ἀκριβή | τοῦ Μάρτι ὁ ἥλιος μὴν τὴν δῇ (διότι κατὰ λαϊκὴν πρόληψιν ὁ ἥλιος τοῦ Μαρτίου μαυρίζει τὸ πρόσωπον) Πάρ. Πελοπν. (Ἀργ.) κ. ἄ.

Ὁπ' ἡῦρε φίλο ἀκριβό, ἡῦρε μεγάλο θησαυρό

Ζάκ. || Ἀσμ.

Λεῖπει καὶ μένα ἢ μάνα μου ἀφ' τ' ἀκριβό της σπίτι Ἴων. (Σμύρν.)

Πῶς μοῦ παίρνουν τὸ φιλεῖ, ποῦ μ' ἔχ' ἢ μάνα μ' ἀκριβή; Βιθυν.

Καὶ μοναχὸν καὶ ἀκριβὸν κ' ἢ μάνα τ' ἄλλον κ' ἔδει

Κερασ. Πβ. *ἀκριβογιός, ἀκριβοθυγατέρα, ἀκριβοκορούλλα, μονάκριβος. Ἡ λ. καὶ ὡς κύριον ὄν. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀκριβή ἢ, σύνθηθ. Ἀκριβὼ ἐνιαχ. Ἀκριβὸν Θράκ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Καὶ ἐπών. Ἀκριβός Ἀθῆν. κ. ἄ. 3) Ἐπίσημος Κάρπ. Νίσυρ. Ρόδ. Χίος: Ἀσμ.*

Κάθε Λαμπρή, κάθε γεροτή, καθ' ἀκριβὴν ἡμέραν σκύφτει τὸ φυλλοκάλαμο φιλεῖ τὴ λεμονίτσα

Κάρπ. Ρόδ. 4) Ἐνδοξος, ὀνομαστός Κάρπ. κ. ἄ.: Ἀσμ.

Νὰ 'ναι ἀπ' ἀκριβὴ γενεὰ κι' ἀπὸ μέγало σοί

Κάρπ.

Στολίστέ τον τὸ γαμπρὸ νὰ μὴ τοῦ βροῦν ψιχάδι, γιὰτ' εἶναι π' ἀκριβὴ γενεὰ καὶ κάνει του τὸ χάδι

(ψιχάδι = ψεγάδι, κάνει = ἀρμόζει) αὐτόθ.

ἀκριβοσκατούλλης ἐπίθ. Κυκλ. (Θήρ. Κίμωλ. κ. ἄ.)

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἀκριβὸς καὶ σκατούλλης.

Ὁ καθ' ὑπερβολὴν φιλάργυρος, φειδωλὸς ἐν πᾶσι, ὑβριστικῶς ἐνθ' ἄν.: Τί ἀκριβοσκατούλλης εἶν' αὐτός! Θήρ.

ἀκριβοστολίζω Κρήτ. ἀκριβοστολίζω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀκριβὰ καὶ τοῦ ρ. στολίζω.

Στολίζω μὲ λαμπρά, πολυτελῆ ἐνδύματα: Ἀσμ.

Σὰν ἀποθάνω, ἀγάπη μου, πιάσε λαζάρωσέ με καὶ σὰν ἀγάπη βιστικὴ ἀκριβοστολίσε με.

Παρθένες ἐμισσέψανε μὲ τοῖ χροσὲς λαμπάδες ποῦ τοῖ ἀκριβοστολίζανε σὰν τοῖ καλὲς νυφάδες.

ἀκριβοσύνη ἢ, Ἄνδρ. (Κόρθ.) Ἴων. (Σμύρν.) Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀκριβός.

1) Φιλαργυρία, γλίσχροτης Ἄνδρ. (Κόρθ.): *Ἐι, ἀκριβοσύν' ἢ δεῖνα! (πόσῃν φιλαργυρίαν ἔχει!) Κόρθ. 2) Ἡ ὑπερβολικὴ ἐκτίμησις καὶ ἀγάπη πρὸς τι Ἴων. (Σμύρν.) Μεγίστ.: Ἀσμ.*

Ποῦ μ' ἔχει μάνα μ' ἀκριβή | κι ὁ κύρις μου καλλιούτερη κι ἀφ' τὴν ἀκριβοσύνη μου | χρουσὸν κλουβί μ' ἐκάμασι Μεγίστ.

ἀκριβοταγίζω CFauriel 140 ΣΖαμπελ. Ἀσμ. δημ. 723 ἀκριβοταγίζω Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀκριβὰ καὶ τοῦ ρ. ταγίζω.

Ταγίζω, τρέφω μετ' ἀγάπης: Ἀσμ.

Μὰ γιὰ χατίρι τῆς κυρᾶς νὰ μακροταξιδέψω, ὁποῦ μ' ἀκριβοτάγιζε 'ς τὸ γῦρο τῆς ποδῆς της κι ὁποῦ μ' ἀκριβοπότιζε 'ς τὴ χούφτα τοῦ χερμοῦ της ΣΖαμπελ. ἐνθ' ἄν. Πβ. ἀκριβοποτίζω, κρυφοταγίζω.

